

Ruimte aan de samenleving

Verkiezingsprogramma Gemeenteraadsverkiezingen 2018

Inhoud

A. Waarde en traditie	6
Helder bestuur.....	6
Barendrecht blijft zelfstandig.....	6
Erfgoed.....	7
Zondag: de waarde van rust, cultuur en ontmoeting	7
Stadsmarinier	7
Kunst- en cultuurbeleid	8
B. Veiligheid	8
Veilige gemeente	8
Veiligheidsprioriteiten in buurten	9
Veiligheidsbeleid.....	10
Subsidie Goed Hang en sluitwerk.....	10
Vrijwillige brandweer	10
Brandpreventie, aandacht voor ouderen	10
Buurt Whatsapp	10
Creëer veilige openbare ruimte	10
Verkeersveiligheid	10
C. Sterke samenleving	11
Samenlevingsgericht werken.....	11
Dienstverlening gemeente	11
Recht om uit te dagen.....	11
Doe mee.....	12
Meepraten, meedoen en duidelijkheid	12
Meer ruimte, minder knellende regels.....	12
Betaalbare en duurzame verenigingsgebouwen	12
Goede sportvoorzieningen	12
Groene buitenruimte voor ontmoeten en bewegen.....	13
Bereikbaarheid.....	13
Goed openbaar vervoer.....	13
Voldoende en betaalbare woningen	13

D. Het Gezin en de Familie	14
Subsidies met maatschappelijk effect	14
Gezinnen.....	14
Kindvriendelijke buurten	15
Onderwijs	15
Leven lang leren	15
Jeugdhulp	15
Geloofsgemeenschappen	16
Verenigingen	16
Lokale toegang zorg.....	16
Zorginstellingen.....	16
E. Zorg voor elkaar	17
Preventie	17
Persoonlijke kracht	17
Aanpak laaggeletterdheid.....	18
Passende voorzieningen	18
Mensen met een beperking	18
Omzien naar elkaar	19
Mantelzorg	19
Aanpak eenzaamheid	19
Ouderen	19
Verwarde personen	20
Zorgfinanciering	20
De menselijke maat centraal	20
Cliëntparticipatie	21
Eigen bijdragen	21
Regeldruk in de zorg	21
Werk en participatie.....	21
Werk.....	21
Armoedebestrijding	22
F. Eerlijke economie	23
Vakonderwijs	23
Mobiliteit	23
Gezonde gemeentefinanciën.....	24

Sparen en weerstandsvermogen	24
Transparantie	24
Grondexploitatie	24
Ondernemerschap	24
Zuidpolder	24
Vitale gemeente	25
Regionale economische samenwerking	25
Kansen benutten	25
G. Duurzaamheid	26
Energietransitie	26
Circulaire economie	27
Nieuw Reijerwaard	27
Van onderop	27
Duurzame mobiliteit en bereikbaarheid	28
Wonen & leven	28
Terugdringen “grijze” energie	29
Gasloos	29
Energieparticipatie	30
Windenergie	30
Warmtenet	30
Geen CO2-opslag in Barendrecht	30

Inleiding

Het CDA in Barendrecht is echt een partij van deze tijd. Het is een Christendemocratische partij die zich inzet voor alle Barendrechtse. Dat betekent dat we ons als eerste inzetten voor wat mensen nodig hebben, en vooral voor hen die een steuntje in de rug nodig hebben. We vinden het belangrijk dat iedereen zich betrokken voelt. Betrokken bij hun familie, maar ook bij hun dorp Barendrecht en hun buurt, kerk, school en bedrijf. Die menselijke betrokkenheid willen we terugzien in het beleid van de gemeente.

Wij staan ook in Barendrecht voor de gedeelde waarden die ons als mensen verbinden, voor de christelijke traditie van gerechtigheid, tolerantie en verantwoordelijkheid. Dit zijn herkenbare CDA waarden die in alle plaatsen gelijk zijn. We vinden dat de gemeente dienstbaar is aan de samenleving, en niet andersom.

In een sterke en betrokken samenleving staat niemand er alleen voor. Dit geldt als eerste voor ieders eigen familie waarop je altijd terug kunt vallen en waar we elkaar helpen. Maar zorgen voor elkaar doen we ook als samenleving. Als iedereen weer verantwoordelijkheid neemt voor zijn eigen leven en dat van anderen, vormen we met elkaar die samenleving waarin niemand aan zijn of haar lot wordt overgelaten. En waar de zorg voor onze ouderen, zieken, gehandicapten en nieuwkomers uit andere landen goed geregeld wordt. Daarbij kijken we niet alleen naar het nu maar ook naar hoe dat in de toekomst moet.

Onze CDA-volksvertegenwoordigers behartigen de belangen van alle Barendrechtse. Onze inwoners moeten een goede woning hebben, een veilige en schone woonomgeving, goed onderwijs, werk, mogelijkheden voor ontspanning, recreatie en cultuurbeleving. En waar dat nodig is, moet er goede zorg zijn.

Wij vinden dat Barendrechtse recht hebben op een goed gemeentebestuur dat zo dicht mogelijk bij de burgers staat. Tussen de overheid en de burger geldt: afspraak is afspraak. Het doen en laten van het bestuur is zichtbaar voor iedereen. Het bestuur is aanspreekbaar en toegankelijk voor burgers. De dienstverlening van de gemeente moet nog klantgerichter worden gemaakt. Vragen van burgers worden snel, adequaat en op gelijke wijze afgehandeld.

Met onze voorstellen in dit verkiezingsprogramma gaan wij ook deze raadsperiode ons inzetten voor een gemeenschap waarin iedereen mee kan doen, niet alleen nu maar ook de komende generaties.

We zetten ons in voor elke Barendrechter, en houden daarbij de volgende hoofdpunten aan:

- A. Waarde en traditie
- B. Veiligheid
- C. Een sterke samenleving
- D. Het Gezin en de Familie
- E. Zorg voor elkaar
- F. Een eerlijke economie
- G. Een duurzame samenleving

A. Waarde en traditie

Helder bestuur

Gemeenten hebben in de afgelopen jaren veel nieuwe taken gekregen die in het verleden door de rijksoverheid werden uitgevoerd. Dat gebeurde met verschillende taken in bijvoorbeeld de zorg en dat gebeurt ook de komende jaren bij de invoering van de Omgevingswet. De gemeente Barendrecht moet ervoor zorgen dat deze nieuwe taken goed uitgevoerd kunnen worden. En dat de democratische controle daarop gewaarborgd is. Daarvoor is het nodig dat er goed samengewerkt wordt met andere bestuurlijke partners zoals het Waterschap en de Provincie.

We vinden dat de gemeente zelf over alle onderwerpen helder moet communiceren en dat de lokale en regionale media de vrijheid voelen om hun werk goed te doen.

In de traditie van zorgen voor elkaar wordt na jaren van initiatief door de gemeente het initiatief nu weer teruggelagd waar die hoort: in de samenleving. Dat betekent dat de rol van ambtenaren, raadsleden en bestuurders moet veranderen. De gemeente moet vooral kaderstellend en ondersteunend optreden. Dit vraagt van de ambtenaren een beheerste, voorzichtige en verbindende houding die in de eerste plaats aansluiting zoekt bij initiatief vanuit de samenleving en die de samenleving ook actief ruimte geeft.

Barendrecht blijft zelfstandig

Als het aan ons ligt blijft Barendrecht een zelfstandige gemeente.

Barendrecht krijgt steeds meer taken te vervullen. Soms kan een gemeente die moeilijk alleen aan, omdat het ingewikkelde zaken zijn (jeugdzorg) of omdat ze gemeentegrenzen overschrijden (arbeidsmarktfragen). Ook de in 2019 ingaande Omgevingswet vraagt regionale oplossingen. Regionale samenwerking zoals bij de ontwikkeling van Nieuw Reijerwaard is dan ook noodzakelijk. De komende raadsperiode zal als het aan het CDA ligt de BAR- samenwerking worden voortgezet. Uitgangspunt voor ons is dat de dienstverlening voor de Barendrechtse burgers erop vooruit gaat. Daarnaast mag regionale samenwerking niet leiden tot een grootschalige en afstandelijke gemeentelijke organisatie. We willen een betrokken gemeente die haar inwoners kent, waar de gemeenteraad bereikbaar is en die een afspiegeling blijft van Barendrecht.

Wij vinden dat als toch het onderwerp regionale herindeling op tafel komt, dat die niet van bovenaf opgelegd moet worden maar van onderop moet komen.

Erfgoed

Elke gemeente maakt in de komende raadsperiode een omgevingsplan. Dit komt door de nieuw in te voeren Omgevingswet. Daarin worden ook de regels voor cultureel erfgoed vastgesteld. We vinden dat cultureel erfgoed behouden moet worden. Ons uitgangspunt is dat dit een kwestie van maatwerk is, en dat er ruimte voor variëteit en maatschappelijk initiatief is.

De gemeente beschermt mede het cultuurhistorische erfgoed van de lokale gemeenschap, zoals Rijks- en Gemeentemonumenten maar ook dorpsgezichten. We vinden dat beeldbepalende gebouwen behouden moeten blijven. De gemeente denkt en werkt daaraan mee. Bijvoorbeeld door het vergunningenbeleid bij verbouwingen of het wijziging van de bestemming. Dit kan bijvoorbeeld ook door subsidies te verstrekken aan particulieren en instellingen w.o. kerken. Als het in stand houden van het beschermde complex leidt tot extra kosten voor de eigenaar dan zal de gemeente hierin bijdragen en meewerken aan passende herbestemming ingeval van functieverandering.

De gemeente neemt initiatief om voorafgaand aan besluiten hierover advies te vragen aan de erfgoedcommissie, de Historische Vereniging en overige belangenverenigingen.

Zondag: de waarde van rust, cultuur en ontmoeting

We hechten aan waarden en traditie. Zo ook aan de zondag als de dag die in onze christelijke cultuur een rustmoment van bezinning en ontmoeting is. We blijven ons daarvoor inzetten.

Er zijn naast de traditionele reden verschillende redenen te geven waarom zondagsopenstelling van winkels geen goed idee is. Sociaaleconomisch is de verruiming van de openingstijden voor het midden- en kleinbedrijf relatief veel belastender en duurder dan voor grote winkelketens. Wij zijn ook daarom geen voorstander van verdere uitbreiding van de winkelopenstelling op zondag.

Stadsmarinier

Het CDA wil dat er een stadsmarinier wordt aangesteld. Deze speciale ambtenaar zorgt voor het verbeteren van de verbindingen in de wijk en tussen de wijk en de gemeente. Hij of zij signaleert problemen op het gebied van overlast, openbare orde en veiligheid, maakt blinde vlekken in beleid of aanpak van de gemeente zichtbaar en kijkt mee met ondernemers of burgers als zij overlast of problemen ervaren. De stadsmarinier kan op basis van zijn eigen waarneming en afweging actie ondernemen. Hierbij wordt nauw samengewerkt met partners zoals politie en gemeentelijke afdelingen.

Vrijwilligersbeleid

Vrijwilligers zijn het cement van de samenleving. Wij vinden dat de gemeente organisaties en burger initiatieven moet faciliteren in werving en opleiding en begeleiding van vrijwilligers. Zij doet dit zoveel mogelijk via bestaande organisaties als KijkOpWelzijn, VuchtelingenWerk e.d.

Kunst- en cultuurbeleid

Wij vinden kunst en cultuur onmisbaar in de ontwikkeling van onze samenleving. Cultuuroverdracht en -onderwijs is van groot belang voor ieders betrokkenheid bij de samenleving. Wie zich verdiept in kunst, erfgoed en media, en daar bewust en actief mee bezig is, doet mee aan de samenleving en ontwikkelt begrip voor andere normen, waarden en culturen.

Kunst en cultuur wordt gedragen door vele organisaties. Kerkgenootschappen zijn mede cultuurdrager en cultuurbepaler. Daarnaast geldt dat ook voor organisaties zoals muziek- en zangverenigingen, toneelverenigingen, bibliotheek, creatief centrum, culturele instellingen, historische vereniging en vele andere particuliere instellingen. Het CDA wil dat de gemeente een goed contact onderhoudt met deze organisaties belangrijk om een goed gemeentelijk kunst- en cultuurbeleid af te stemmen en vast te kunnen stellen.

De gemeente heeft niet noodzakelijk een voortrekkersrol, maar bewaakt de randvoorwaarden en ondersteunt maatschappelijke partners, zoals scholen en culturele instellingen. Ontmoeting met cultuur is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Cultuureducatie via scholen is een vertrekpunt van het culturele beleid. Alle instellingen dragen daaraan bij. Jonge talenten vinden daardoor hun weg naar grotere instellingen of culturele gezelschappen.

Het is niet zo dat cultuur pas cultuur is wanneer er subsidie aan wordt gegeven. Geschiedenis, archeologie, monumenten en immaterieel erfgoed dragen bij aan de identiteit van de gemeenschap. Bewaren wat waardevol is, is een gezamenlijke opdracht.

B. Veiligheid

Veilige gemeente

Veiligheid is een speerpunt voor ons. Barendrechtse moeten zich veilig voelen als ze naar school fietsen, naar de winkel lopen, als er bij ze wordt aangebeld, of 's avonds een brief op de bus doen. Het kan niet zo zijn dat mensen de deur niet meer uitgaan omdat ze zich zorgen maken of dat wel veilig kan.

Een veilige gemeente vraagt om stevige maatregelen. Geen woorden, maar daden. Wij richten ons in het bijzonder op veiligheidsgevoel rondom het huis. Woninginbraken en overvallen hebben een grote impact op het veiligheidsgevoel; het tegengaan daarvan heeft voor ons prioriteit.

Veiligheidsprioriteiten in buurten

De Burgemeester en politie nemen het initiatief om samen met buurtbewoners de veiligheidsprioriteiten voor hun buurt op te stellen.

Aanpak overlast gevende locaties

Er moet extra aandacht van de politie op overlast gevende locaties komen, zoals b.v. op het Middeldijkerplein en in het Oude Dorp.

Verbod op vestiging van coffeeshops in Barendrecht

Wij blijven tegen coffeeshops in Barendrecht. We willen een zero-tolerance beleid als het gaat om bezit of gebruik van drugs in openbare ruimte.

Terugdringen van fietsendiefstallen op het station

Gebleken is dat veel treinreizigers met de auto naar het station komen uit angst dat hun fiets wordt gestolen. Wij willen daarom een bewaakte fietsenstalling bij het NS station en verwachten meer inzet van de politie om fietsendiefstal tegen te gaan.

Tegengaan van verloedering

Wij willen dat de gemeente Barendrecht binnen twee werkdagen kleine vernielingen in de openbare ruimte herstelt. Om inwoners bewust te maken van de impact van vandalisme wordt jaarlijks een overzicht van de gemaakte herstellkosten gepubliceerd. De schade wordt verhaald op de daders.

Verbod op colportage en collecteren na zonsondergang

Uit de politieke barometer van 2017 blijkt dat veel burgers, voornamelijk oudere inwoners, zich onveilig voelen als er in het donker nog wordt aangebeld. Daarom zijn wij voor een verbod op colportage na zonsondergang. Op dit moment is het zo dat tot 21.00u 's avonds aangebeld mag worden. In de seizoenen dat het dan al donker is, moet dit dus eerder verboden zijn.

Cameratoezicht

In wijken waar veel wordt ingebroken vinden we dat het inzetten van camera's preventief kan en ook voor de opsporing van daders gebruikt mag worden. Cameratoezicht is een goed middel tegen geweldpleging, straatroof, drugshandel en andere overlast. De Burgemeester is hoofdverantwoordelijke voor het handhaven van de Openbare Orde en toezicht in de publieke ruimte. De besluitvorming over het plaatsen van camera's voor toezicht op openbare plaatsen ligt dan ook bij de Burgemeester in samenspraak met de politie en de Officier van Justitie.

Veiligheidsbeleid

Het veiligheidsbeleid in Barendrecht moet compleet zijn, van preventie tot aanpak van overlast en criminaliteit. Dit beleid wordt onder regie van de gemeente vastgesteld, samen met partners in de veiligheidsketen: jongerenwerkers, politie, openbaar ministerie, woningbouwcorporaties, jeugdzorg en bewonersverenigingen.

Subsidie Goed Hang- en sluitwerk

Goed hang- en sluitwerk vermindert het risico op een inbraak in een woning. Dit is echter niet goedkoop en daarom willen wij dat de gemeente subsidie geeft om binnen de regels van het politiekeurmerk "Veilig Wonen" sloten te laten vervangen. Dit moet ook gelden voor andere inbraakwerende maatregelen.

Vrijwillige brandweer

Het CDA wil een actief beleid om het voortbestaan van de vrijwillige brandweer in Barendrecht mogelijk te maken. De vrijwillige brandweer heeft zijn bestaansrecht bewezen en heeft een grote meerwaarde als het gaat om de veiligheid van onze inwoners. De gemeente moet actief daarin haar waardering voor het noodzakelijke en vaak moeilijke werk van de vrijwillige brandweer tot uitdrukking brengen. Om ook in de toekomst een vrijwillig brandweerkorps in Barendrecht te hebben is het belangrijk om de jeugdbrandweer te ondersteunen.

Brandpreventie, aandacht voor ouderen

Brandpreventie staat hoog op de veiligheidsagenda. Het installeren van rookmelders wordt bevorderd door voorlichting. Speciale aandacht moet bij brandpreventie worden besteed aan de oudere Barendrechtse. Extra controles vinden plaats bij particuliere kamerverhuur.

Buurt WhatsApp

Burgernet en WhatsApp-groepen werken samen met de gemeente en politie aan veiligheid in de buurt. Het doel van een Buurt WhatsApp is het zorgen voor meer ogen en oren voor de politie en andere toezichthouders. Wettelijke toezichthouders kunnen nu eenmaal niet op iedere hoek van de straat staan. Door een Buurt WhatsApp kunnen burgers zelf een groot gebied in de gaten houden. Wij vinden dat het inzetten van Burgernet en de Buurt WhatsApp in Barendrecht maximaal moet worden ondersteund.

Creëer veilige openbare ruimte

De openbare ruimte moet veilig zijn, door bijvoorbeeld voldoende verlichting en door onoverzichtelijke situaties te voorkomen. Zo zorgen we voor zelfstandige mobiliteit van kinderen en ouderen.

Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid - goede bereikbaarheid gaat daarmee hand in hand. Als mensen vrij willen bewegen moet dat wel veilig kunnen. Wij zijn daarom voorvechter van veilige verkeerssituaties bij maatschappelijke locaties zoals scholen en sportclubs.

Daarnaast vinden we dat de concentratie van alle verkeersdeelnemers beter moet. Iedereen, jong en oud, moet op een veilige manier op weg kunnen.

Openstelling van bussluizen in onze gemeente voor ander verkeer kan alleen plaatsvinden nadat er een goed onderzoek naar de voor- en nadelen heeft plaatsgevonden eventueel gevolgd door een tijdelijke openstelling. Daar waar nodig worden fietspaden op een goede wijze door straatverlichting verlicht.

C. Sterke samenleving

Niemand staat er alleen voor. Daar maakt het CDA in Barendrecht zich al jaren sterk voor. Wij willen de komende jaren blijven werken aan sterke buurten en wijken, aan een samenleving waar alle mensen zich veilig en thuis voelen omdat ze weten dat er altijd iemand is die naar hen omkijkt. Een sterke samenleving laat meer ruimte voor eigen keuzes. Dat betekent minder regels van bovenaf en meer zeggenschap voor inwoners zelf. Een sterke samenleving van betrokken gemeenschappen is gebouwd op saamhorigheid en gedeelde verantwoordelijkheid, en geeft mensen directe invloed op hun eigen leefomgeving.

Samenlevingsgericht werken

Wij geloven dat de samenleving met al haar initiatieven en niet de overheid centraal moet staan bij de dienstverlening. Dat vraagt van Barendrecht een actieve houding om de samenleving krachtig en vitaal te maken en te houden. De gemeente is allereerst een ondersteuner van de eigen initiatieven en voorkeuren van mensen. Ook als daarvoor gemeentelijke regels moeten wijzigen. In een steeds complexer wordende samenleving kunnen problemen alleen worden opgelost door samenwerking.

Dienstverlening gemeente

Een eerste fundament voor een krachtige en vitale samenleving is een vraaggestuurde houding van de gemeente. Dat kan de gemeente op veel manieren invullen: de laatste jaren zien we een overgang van meer traditionele middelen (sprekuren van wethouders, sociale raadslieden) naar middelen die zorgen dat de gemeente ook echt is waar de vragen zijn (ambtenaren die vanuit verschillende wijken werken). Die vernieuwing moet doorgaan en de gemeente moet nog dichterbij voelen. Dit vergt een verdere aanpassing van het ambtelijk beleid. Wij willen dat de gemeente in de komende 4 jaar in elke buurt in Barendrecht een klankbordgroep stimuleert op het gebied van bijvoorbeeld buitenruimte en veiligheid.

Recht om uit te dagen

Wij geloven in de kracht van de samenleving en willen daarom dat inwoners en verenigingen het recht krijgen om de uitvoering van publieke taken over te nemen. Dit kan om van alles gaan: het onderhoud van een park in de buurt, het beheer van sportvelden door de club etc.

Doe mee

Wij willen dat de gemeente Barendrecht initiatieven van inwoners ruim baan geeft. Bijvoorbeeld door financiële ondersteuning en vaak door als gemeente los te durven laten in plaats van initiatieven over te nemen. Dit betekent dat in Barendrecht vooral moet worden aangesloten bij bestaande initiatieven en datgene waarderen waar inwoners al enthousiast over zijn. Wij willen voorkomen dat de gemeente participatie alleen als verplicht 'instrument' ziet en oplegt aan inwoners. Er moet een goede balans zijn tussen de verantwoordelijkheid van de gemeentebestuur en de betrokkenheid van inwoners. Juist ook als inwoners soms niet willen participeren.

Meepraten, meedoen en duidelijkheid

Vooraf moet heel duidelijk zijn wat van Barendrechtters wordt verwacht als de gemeente om hun mening vraagt. Bestuurders en ambtenaren moeten daarbij vooral transparant, duidelijk en eerlijk zijn over de (on)mogelijkheden. Voor elk onderwerp of project moet vooraf duidelijk zijn hoe inwoners betrokken worden. Op die manier kan burgerparticipatie slagen.

Meer ruimte, minder knellende regels

Wij willen de slagkracht van verenigingen en organisaties vergroten door minder bemoeienis van de gemeente en minder beperkende regels. Het is steeds lastiger om mensen structureel aan verenigingen te binden. De gemeente moet binnen de ruimte die wet- en regelgeving ons biedt de randvoorwaarden creëren waaronder het brede vrijwilligerswerk kan floreren.

Betaalbare en duurzame verenigingsgebouwen

Voor veel verenigingen zijn de lasten van hun accommodatie een belangrijke kostenpost. Tegelijkertijd is een goed clubgebouw en een goede accommodatie voor de (sport)vereniging van groot belang voor het goed functioneren. Wij willen de vrijwilligers meer verantwoordelijkheid én beslissingsbevoegdheid geven en ruimte voor innovatie. Er zijn veel kansen voor het verduurzamen van complexen. Dat kan een goede manier zijn om de energiekosten te drukken. De huidige subsidieregeling moet blijven bestaan voor nieuwbouw van verenigingsaccommodaties en die regeling moet ook kunnen worden ingezet voor het verduurzamen van verenigingsgebouwen.

Goede sportvoorzieningen

Barendrecht kent een goed sportaccommodatiebeleid. Dit moet zo blijven. Het is belangrijk om goede randvoorwaarden te creëren binnen de gemeente waarbinnen de inwoners goed kunnen sporten en bewegen. We vinden dat de gemeente daarbij rekening moet houden met de verschuiving van verenigingssporten naar individuele sporten in de openbare ruimte, zoals wandelen, fietsen en hardlopen. Wij vinden het belangrijk dat inwoners bekend zijn met de veelzijdigheid van sportmogelijkheden, weten hoe gezond het is, en waardering hebben voor de bijdrage die sport levert aan samenwerking, het welzijn van mensen en de leefbaarheid in buurten en dorpen.

Groene buitenruimte voor ontmoeten en bewegen

De positieve effecten van groen op onze gezondheid zijn bewezen. Mensen met een groene woonomgeving voelen zich gezonder. Spel-, sport- en ontmoetingsruimten dragen bij aan preventieve gezondheidszorg, sociale ontwikkeling van kinderen en sociale ontmoeting in de buurt. Bij revitalisering van wijken moet daarom ruimte worden gemaakt voor voldoende openbaar groen en voldoende spelmogelijkheden voor (kleine) kinderen.

Bereikbaarheid

Een sterke samenleving waarin we omzien naar elkaar kan niet bestaan zonder de fysieke mogelijkheid met elkaar in contact te treden. Bereikbaarheid is daarom niet alleen een ruimtelijk, maar ook een sociaal vraagstuk.

Goed openbaar vervoer

Openbaar Vervoer (OV) draagt bij aan betere bereikbaarheid. Het stelt onze inwoners in staat om te participeren in de samenleving en draagt bij aan verbetering van de leefomgeving. In Barendrecht komt het OV steeds verder onder druk te staan. Wij stellen ons open op voor nieuwe initiatieven op dit gebied. Goede rechtstreekse OV-verbindingen tussen Oost- en West Barendrecht zijn van groot belang. Daarom stimuleren we de invoering van een (buurt)bus, waarbij ook vrijwilligers kunnen worden ingezet.

Openbare toiletten

Om ook echt op weg te kunnen gaan, is het voor bepaalde groepen mensen nodig om gebruik te kunnen maken van een toilet onderweg. We willen daarom in Barendrecht meer openbare toiletten. Bijvoorbeeld op het station en in supermarkten en winkelcentra.

Voldoende en betaalbare woningen

Woningbouwcorporaties zijn door de woningwet gedwongen zich te beperken tot sociale woningbouw en/of willen van de dure huurwoningen af. Projectontwikkelaars lopen tegen wet- en regelgeving aan die projecten sterk vertragen. Door de veranderende gezinssamenstelling sluit de huidige woningbouw vaak niet meer aan op de vraag naar passende woningen. Hier is meer regie van de gemeente nodig. Inwoners moeten meer bij woningbouwprojecten betrokken worden.

Het bevorderen van de doorstroming op de lokale woningmarkt vraagt maatwerk. Samenwerking is daarbij van groot belang. Wij willen samenwerking tussen gemeente, corporaties, ontwikkelaars en zorg- en welzijnsaanbieders, om zo de doelgroepen starters en ouderen te helpen aan een betaalbare en/of geschikte woning.

Ouderen moeten zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen, zoveel mogelijk met behoud van hun sociale netwerk. De gemeente stimuleert de bouw van voldoende levensloopbestendige woningen en aanleunwoningen bij zorgcomplexen. Ook voor de oudere Barendrechter die een duurdere woning of appartement kan betalen

moeten initiatieven worden ontplooid om geschikte appartementen te bouwen. Het CDA wil dat de nieuwbouw van de woningvoorraad gemiddeld voor 25 % uit sociale huur- of sociale koopwoningen bestaat. We willen dat de gemeente goedkope koopprojecten die als 'maatschappelijk gebonden eigendom' worden ingezet met startersleningen stimuleert.

De gemeente maakt idealiter optimaal gebruik van de mogelijkheden die de landelijke en regionale regelgeving biedt om nieuwbouwwoningen als eerste aan Barendrechtse burgers aan te bieden.

D. Het Gezin en de Familie

Voor mensen is wonen essentieel; zowel voor de woning als de leefomgeving. De woonwensen van inwoners moeten centraal staan bij het woonbeleid. Wij vinden dat het woonbeleid gericht moet zijn op kwaliteit, duurzaamheid, flexibiliteit en maatwerk. Dan gaat het om duurzame woningen, over woningen die aansluiten bij woonwensen en woningen die bestendig zijn voor verschillende levensfasen (levensloopbestendige woningen). Ook de kwaliteit van de buurten is van groot belang. Het stedenbouwkundig ontwerp moet goed in elkaar steken en eraan bijdragen dat mensen in een veilige, goed bereikbare en aantrekkelijke omgeving kunnen wonen. De ruimtelijke kwaliteit is van grote waarde. We willen dat sloop van sociale woningenbouw alleen wordt toegestaan als er nieuwe sociale huurwoningen aan de sociale woningvoorraad worden toegevoegd. Waar mogelijk op dezelfde locatie.

Subsidies met maatschappelijk effect

Een van de speerpunten van het CDA is rentmeesterschap. We willen ervoor zorgen dat we de wereld beter achterlaten voor onze kinderen. Daarom willen we investeren in duurzame woningen. Dat doen we bij voorkeur niet door individuele subsidies, maar door maatregelen die een groter maatschappelijk effect hebben. Voorbeelden hiervan zijn het aangaan van de dialoog met woningbouwcorporaties over de voordelen van verduurzamen van woningen ten opzichte van sloop en nieuwbouw, en het investeren in duurzame maatschappelijke voorzieningen (buurtcentra, sportclubs, scholen). Of bijvoorbeeld de collectieve voorzieningen die ten goede komen aan een duurzamere samenleving.

Gezinnen

In gezinnen en families worden waarden en normen overgedragen. We ontvangen en geven er liefde en toewijding. In tijden van tegenslag is familie vaak de plek waar we bescherming en ondersteuning vinden. We vieren er de mooiste momenten van het leven en delen er ons leed. Families en gezinnen zijn van onschatbare waarde en verdienen erkenning en waardering voor de rol die ze hebben. Met het grootste deel van al onze jongeren gaat het goed: ze zijn gezond, doen goed mee op school, hebben een rijk sociaal leven en voelen zich lekker in hun vel.

Een gedeelte van onze jongeren wordt geconfronteerd met psychische problemen. De hulpverlening verloopt in eerste instantie via het wijkteam.

Op dit moment zijn hiervoor wachtlijsten. Wij vinden dat jongeren met psychische problemen direct geholpen moeten kunnen worden en dat hiervoor geen wachtlijst mag zijn.

Kindvriendelijke buurten

De buurt waarin kinderen opgroeien is erg belangrijk. Ieder kind verdient een veilige en uitdagende leefomgeving waarin het kan spelen en veilig opgroeien. Wij vinden het van belang dat kinderen veel buiten kunnen spelen: ze leren daardoor spelenderwijs samen te leven. Een goede inrichting van de openbare ruimte die buiten spelen mogelijk en aantrekkelijk maakt, is daarom essentieel. Schoolpleinen, sportveldjes zoals Cruyff Courts en speelplaatsen kunnen daar een goede rol bij spelen. Als het aan het CDA ligt krijgen kinderen inspraak bij vervanging of nieuwe inrichting van kinderspeelplaatsen in de wijk.

Een andere voorwaarde is natuurlijk dat de buurten waarin kinderen opgroeien veilig zijn. Daarom willen we vooral in kinderrijke buurten een gerichte aanpak van criminaliteit en verkeersonveilige situaties.

Onderwijs

Het is onze taak om kinderen thuis en op school goed voor te bereiden op hun rol en plek in de samenleving en de wereld daarbuiten. Goed onderwijs biedt alle kinderen en jongeren de kans om hun talenten te ontwikkelen en uit te groeien tot volwaardige en betrokken inwoners. Hoewel de invloed van de gemeente op de inhoud van het onderwijs beperkt is, moet er ook op lokaal niveau veel aandacht zijn voor onderwijs. Onderwijshuisvesting is een taak van de gemeente. De gemeente Barendrecht zorgt voor goede onderwijshuisvesting waarbij het klimaat in de schoolgebouwen en lokalen goed geregeld is.

Leven lang leren

Om voorbereid te zijn op een toekomst waarin iemand tijdens zijn werkzame leven verschillende functies op de arbeidsmarkt vervult, moeten ook onze volwassen inwoners de gelegenheid kunnen krijgen goed te zijn opgeleid én hun kennis en vaardigheden te kunnen blijven ontwikkelen. Wij willen daarom het leren in alle levensfasen stimuleren.

Jeugdhulp

De school is vaak een van de eerste plekken waar een kind aanklopt voor hulp. Het is belangrijk dat scholen de weg weten naar de lokale toegang tot jeugdhulp. Wij vinden het belangrijk dat scholen en jeugdhulpinstellingen zich in gelijke mate verantwoordelijk voelen voor het welbevinden van het kind. Sommige kinderen groeien op in (relatieve) armoede. Ook deze kinderen moeten de kans krijgen zich volledig te ontplooiën en volop mee te doen aan de maatschappij.

Geloofsgemeenschappen

Geloofsgemeenschappen en overheden hebben verschillende verantwoordelijkheden, maar zij hebben op z'n minst één ding gemeen: zij dienen dezelfde mensen. Kerken voeren al veel langer keukentafelgesprekken dan gemeenten. Hoe vaak zitten pastores en allerlei vrijwilligers van kerken niet bij gezinnen thuis?

Kerken dragen dus ook een schat aan wijsheid en ervaring met zich mee. Het zou dan ook niet wijs zijn die kennis onbenut te laten. Bij de ontwikkeling van beleid voor het sociaal domein is het dan ook erg belangrijk de kennis van kerkelijk werkers over armoede, gezinsproblematiek, verslavingen etc. te betrekken.

Verenigingen

Verenigingen met al hun vrijwilligers zijn het cement van de samenleving. Daar leren jongeren dat sport leuk is, samen te werken, om te gaan met teleurstellingen, de handen uit de mouwen te steken, respect te hebben voor gezag (trainer, scheidsrechter). En ze leren er vaak mede verantwoordelijkheid te dragen voor het beheer en onderhoud van een terrein.

Door jongeren te laten bewegen, leveren verenigingen een belangrijke bijdrage aan het tegengaan van bijvoorbeeld overgewicht. Daarom vinden wij het belangrijk dat ieder kind kan sporten of zich kan ontwikkelen via muziek, toneel of andere culturele vorming. Ook is meer bewegen vaak onderdeel van het behandelplan van een jongere met psychische problemen. Wij vinden het belangrijk dat jongeren die extra uitdagingen in het leven ervaren, juist bij verenigingen succeservaringen op kunnen doen. Daarom is het belangrijk dat geïnvesteerd wordt in vrijwilligers zodat zij goed om kunnen gaan met jongeren die specifieke aandacht vragen. Ook is het belangrijk dat zij de weg naar hulp weten te vinden als zij het gevoel hebben dat het met een van hun jeugdleden niet goed gaat.

Lokale toegang zorg

Als jongeren in meer of mindere mate een steuntje in de rug nodig hebben, is het belangrijk dat dit in onze gemeente goed gebeurt. Het Centrum voor Jeugd en Gezin functioneert inmiddels goed in Barendrecht dat moet zo blijven.

Belangrijk is dat de toegang tot zorg zo is georganiseerd dat jongeren op het juiste moment naar de meest adequate zorg worden geleid: dus 'licht' waar het kan en 'zwaar' waar het moet. Wij vinden dat het niet uit moet maken onder welke wet het valt, bijvoorbeeld de scheidslijn tussen WMO en jeugdzorg. Huisartsen, kinderartsen en voogdijinstellingen vormen een toegangspunt tot de jeugdzorg. Het is belangrijk dat Barendrecht investeert in de relaties met deze verwijzers om ook samen met hen te werken aan een transformatie van de jeugdzorg.

Zorginstellingen

Zorginstellingen zijn voor het CDA belangrijke partners om onze jongeren de juiste hulp en ondersteuning op het juiste moment te geven. Wij vinden het onwenselijk dat de gemeente op de stoel van de zorgprofessional gaat zitten. Het is belangrijk dat gemeenten een financieringsvorm hebben die dit partnerschap ondersteunt. Veel

jongeren dreigen ‘tussen de wal en het schip te vallen’ als ze 18 worden. Vaak gaan ze dan over van de Jeugdwet naar bijvoorbeeld de Zorgverzekeringswet. Wij vinden het belangrijk dat de gemeente oog heeft voor deze situatie en hier een gerichte aanpak voor ontwikkelt.

Er is nog een wereld te winnen door sneller maatwerk te leveren voor de juiste hulp voor het kind en jong volwassenen. Dat kan door onnodige bureaucratie terug te dringen. Wachlijsten in de jeugdzorg zijn voor ons onaanvaardbaar.

E. Zorg voor elkaar

Wij willen een samenleving waar mensen zoveel als mogelijk mee kunnen doen ongeacht geslacht, leeftijd, inkomen en eventuele beperkingen. Er moet meer aandacht voor kwaliteit van de zorg komen. Bij de zorg moet de kwaliteit leidend zijn en niet het budget. Wij hebben bijzondere aandacht voor dementie en eenzaamheid. Mensen die het nodig hebben, worden ondersteund op een wijze die bij hen past. Wij willen ervoor waken dat we in Barendrecht allerlei nieuwe regels gaan vastleggen die maatschappelijke problemen niet écht gaan oplossen. Wij willen geld beschikbaar stellen voor de ondersteuning van minima, onder andere gericht op het gratis gebruik van openbaar vervoer.

Preventie

Het welbevinden van mensen staat ons centraal. Mensen zijn daarvoor op de eerste plaats uiteraard zelf verantwoordelijk. Voorkomen is echt beter dan genezen.

Vaststaat dat de kosten van investeringen in welzijn, cultuur en sport minder hoog zijn dan zorgkosten. De opgave voor de gemeente is om, samen met maatschappelijke organisaties en sportclubs, te zorgen voor een gezonde omgeving voor kinderen en jongeren.

De gemeente Barendrecht en instanties/sportverenigingen werken gezamenlijk aan een rookvrije omgeving, op de schoolpleinen en speeltuinen. Sport en gezondheid zijn belangrijk voor kinderen en roken hoort niet thuis in een gezonde sportomgeving. Ze kunnen de keuze voor een gezonde leefstijl bij leden of leerlingen nog verder bevorderen door in de kantine van de sportvereniging of school gezonde producten aan te bieden.

Dit helpt ook het groeiende probleem van overgewicht tegen te gaan. Barendrecht, scholen en (sport)verenigingen gaan deze uitdaging gezamenlijk aan. De gemeente Barendrecht kan hier een bijdrage aan leveren door het promoten en aantrekkelijk maken van gezonde (sport)kantines

Persoonlijke kracht

Wij gaan uit van de persoonlijke kracht en waardigheid van mensen. Natuurlijk houden we rekening met wat mensen niet kunnen, maar ons vertrekpunt is wat mensen wel kunnen. Dat vraagt niet om algemene regels maar om maatwerk, ook bij thuiszorg.

De mogelijkheid tot woningaanpassingen is onderdeel van de maatschappelijke ondersteuning.

De gemeente Barendrecht maakt afspraken met zorgorganisaties over maatwerk bij de thuiszorg, wanneer een algemene voorziening niet toereikend is.

In Barendrecht moet de gemeente initiatieven ondersteunen die de zorg voor elkaar beter maakt. We denken dan aan bijvoorbeeld het ondersteunen van initiatieven om eenzaamheid tegen te gaan.

Aanpak laaggeletterdheid

Ook onder de Barendrechtse bevolking komt laaggeletterdheid voor. Deze inwoners hebben moeite met lezen en schrijven en kunnen daardoor moeilijker meedoen in de samenleving. Het is voor deze mensen een serieuze handicap, meer nog in een wereld van internet, e-mail en sociale media. Wij vinden dat de gemeente Barendrecht actief de laaggeletterdheid moet bestrijden, zodat ook deze burgers actief kunnen meedoen in onze samenleving. De in 2017 ondertekende samenwerkingsovereenkomst taalbevordering binnen de BAR-gemeenten moet onverkort worden voortgezet.

Taalonderwijs aan nieuwkomers/statushouders, met name de doelgroep 18 jaar en ouder verdient bijzondere aandacht. Het aantal dagdelen Nederlandse taal voor deze doelgroep moet worden vergroot en in Barendrecht worden aangeboden.

Passende voorzieningen

De gemeente Barendrecht faciliteert ontmoetingen in Sociaal medische Centra, als dé plek voor culturele en sociale activiteiten. Maar ook door het bereikbaar maken van die voorzieningen door bijvoorbeeld buurtbussen en toegankelijk Openbaar Vervoer. Wij willen graag dat de gemeente creatief omgaat met gebouwen in de wijken. Die zijn geschikt te maken voor culturele en sociale activiteiten. Denk hierbij b.v. aan scholen, sportkantines die een groot gedeelte van de dag ongebruikt leeg staan.

Wonen en zorg voor een gehandicapt kind of familie in de directe woonomgeving vinden we erg belangrijk. Waar mogelijk verleent de gemeente Barendrecht hiervoor vergunningen voor flexibele bouwconcepten met een bepaalde duur. Bijvoorbeeld voor aanklikbare of kangoeroewoningen.

Mensen met een beperking

In het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking heeft de gemeente er een aantal taken bij gekregen. Niet alleen op het gebied van de zorg, maar ook op het gebied van toegankelijkheid van de openbare ruimte. We willen daarom graag uitbreiding van woonconcepten waar bijvoorbeeld bewoners met een (lichte) psychische aandoening samenleven met bejaarden. Dit naar het voorbeeld van Borgstede. We willen dat de gemeente onderzoekt of dit ook in andere woonvoorzieningen kan en met andere doelgroepen zoals jeugd, studenten en ouderen.

Omzien naar elkaar

Zorg heb je nodig als je ziek bent of leeft met een handicap of beperking. De meeste mensen die zorg nodig hebben willen dit zo goed en lang mogelijk in hun eigen omgeving organiseren. Wij willen deze zorg dicht bij huis versterken en nog beter organiseren, zodat de professionele zorg en ondersteuning beter aansluiten bij de keuzes van mensen. Zo kunnen ze zo lang mogelijk regie over hun eigen leven houden.

Wij ondersteunen lokale en regionale initiatieven, waarbij bijvoorbeeld buurten, verenigingen, bedrijven en kerken met elkaar alledaagse zorg voor ouderen en zieken in hun eigen omgeving organiseren.

Mantelzorg

Mantelzorgers zijn de zachte kracht in de zorg voor ouderen, gehandicapten en chronisch zieken. Mantelzorgers vinden het normaal om te zorgen voor een hulpbehoevend(e) familielid of kennis. Wij vinden dat de gemeente Barendrecht niet moet korten op zorg als er redelijkerwijs geen mantelzorg is om dat op te vangen. Ook willen we dat Mantelzorgers meer worden ontlast door bijvoorbeeld respijtzorg op een goede wijze mogelijk te maken. Dit mag de respijtontvanger geen geld kosten. Ook de buurtverpleegkundige moet bij het oordeel over de vraag hoeveel zorg iemand nodig heeft, goed kijken naar de draagkracht van de mantelzorger en dit afstemmen met de gemeente.

De dagopvang en de respijtzorg in Barendrecht moeten op orde zijn zodat mantelzorgers van tijd tot tijd even op adem kunnen komen. De gemeente staat naast de mantelzorgers en helpt ze, bijvoorbeeld door individuele coaching en training. Ook als het gaat om huisvesting. Mantelzorgers worden als ervaringsdeskundigen bij het opstellen en de uitvoering van het beleid betrokken.

Aanpak eenzaamheid

Voor ons is de bestrijding van eenzaamheid of sociaal isolement bij onze inwoners een speerpunt in het zorg- en welzijnsbeleid. Sociaal isolement is een groot probleem in onze samenleving. Het komt in alle leeftijdscategorieën voor, maar vooral onze ouderen zijn een kwetsbare groep. De zorg en aandacht voor ouderen is een verantwoordelijkheid van ons allemaal; van familie, burens, kennissen en verenigingen. Om eenzaamheid tegen te gaan willen wij inzetten op het versterken van bestaande maatschappelijke en sociale verbanden en ouderen helpen om zelf op zoek te gaan naar sociale contacten.

Ouderen

De vergrijzing van de bevolking heeft gevolgen voor het gemeentelijke zorgbeleid. Om goed voorbereid te zijn op de toekomst moet de gemeente Barendrecht in overleg blijven met ouderenorganisaties om te horen wat belangrijk is voor de zorg van later. Een van de speerpunten daarbij is omgang met dementie. Ouderen worden gestimuleerd om te leren omgaan met de computer (iPad). Dan kunnen ze zaken zoals bankieren zelf regelen en digitale connectie kan een belangrijke rol spelen tegen eenzaamheid.

De gemeente investeert in zogenoemde valpreventie voor ouderen mensen.

De nieuwe lichter gepensioneerden heeft veel kennis in huis. Wij willen hen graag actief bij de samenleving betrokken houden en willen alle mensen die de AOW-gerechtigde leeftijd bereiken een informatiepakket aanbieden waarin zij worden opgeroepen hun talent en kennis in te zetten voor de gemeenschap.

Verwarde personen

De problematiek rondom verwarde personen wordt steeds groter. Er moet in elke regio daarom 24-uursopvang beschikbaar zijn. Gemeenten moeten hiervoor zorgen. De gemeente Barendrecht stelt met politie, GGZ, woningcorporaties en dag-en-nachtopvang een 'actieplan verwarde personen' op, ook op het gebied van preventie. Ze voert overleg met de zorgverzekeraars voor voldoende financiële middelen voor psychiatrische zorg aan huis. De 'psycholance' wordt gerealiseerd.

Zorgfinanciering

Zorg moet er zijn voor iedereen die dat nodig heeft. Waar mogelijk organiseert Barendrecht een vangnet voor mensen met een smalle beurs, en voert beleid om de eigen bijdragen naar draagkracht te heffen.

Hierbij hebben wij in het bijzonder oog voor de middeninkomens die vaak net buiten alle regelingen vallen. We kijken daarbij naar mogelijkheden om ook hen te ondersteunen binnen de verantwoording van de gemeente.

De gemeenten Barendrecht heeft de afgelopen jaren extra taken erbij gekregen op het terrein van de (jeugd)zorg en werk, met forse bezuinigingen. De opgave voor Barendrecht is om zorg te leveren voor het geld dat ze daarvoor krijgt. Voor ons is het uitgangspunt: Rijksgeld voor de zorg gaat naar de zorg.

Om mensen met een laag inkomen tegemoet te komen willen we dat de gemeente een collectieve zorgverzekering afsluit met een bepaalde zorgverzekeraar. Minima kunnen dan tegen een gereduceerd tarief een zorgverzekering afsluiten via de gemeente. Deze tegemoetkoming moet wel in een eerlijke verhouding staan ten opzichte van mensen die net buiten de regeling vallen. Om de deelname aan de collectieve ziektekostenverzekering te vergroten, betaalt de gemeente de wettelijke verplichte deel van de premie.

De menselijke maat centraal

Van groot belang is de keuzevrijheid en daarmee ook eigen verantwoordelijkheid van de zorgvrager. Wij zijn van mening dat de zorgvrager die dat kan, zelf de keus moet hebben voor een zorgaanbieder. Daarmee geef je de zorgvrager de eigen verantwoordelijkheid die hij/zij verdient. Wij zijn groot voorstander van deze persoonsvolgende bekostiging. Zorgfinanciering die de mens centraal stelt dus, zoals het persoonsgebonden budget (PGB) of een vouchersysteem waarmee zorg kan worden ingekocht wanneer een persoon daarvoor kiest. Zo beschermen we de menselijke maat in de zorg.

Cliëntparticipatie

Ook in Barendrecht hebben we adviesraden op het gebied van zorg en welzijn. Het is van belang dat hier ook ervaringsdeskundigen deelnemen. Zij kunnen de gemeente het beste uitleggen hoe ze de zorg ervaren en wat er nog moet verbeteren. Juist daarom is het belangrijk dat zij niet alleen adviseren over nieuwe voorstellen maar ook over de uitvoering van het bestaande beleid. Ook bij de dagelijkse praktijk zoals bij de keukentafelgesprekken moet (onafhankelijke) klantondersteuning beschikbaar zijn.

Eigen bijdragen

De zorgvoorzieningen moeten voor iedereen toegankelijk zijn en blijven: het vragen van een eigen bijdrage kan dienen als 'remgeld' om de zorgkosten in de hand te houden. Hierdoor kan er langer zorg worden geboden van een beperkt budget. Zorgmijding dreigt als de eigen bijdragen van mensen te hoog worden. Wij willen een vangnetregeling in de bijzondere bijstand met name voor eigen bijdragen.

Regeldruk in de zorg

Door de veelvoud van (gemeentelijke) formulieren en procedures zien mensen vaak door de bomen het 'sociale bos' niet meer. De toegankelijkheid van gemeentelijke informatie op de website en folders moet extra aandacht krijgen. We willen dat er toegankelijke hulp is bij het invullen van de benodigde formulieren.

Werk en participatie

Werk is belangrijk voor inkomen, zelfontplooiing en sociale contacten. Het (be-)geleiden naar werk is één van de taken van de gemeente. Met de komst van de Participatiewet zijn gemeenten hier meer verantwoordelijk voor gemaakt dan voorheen. Deze wet kent nu nog een aantal belemmeringen die een integrale en flexibele aanpak in de weg staan. Daarvoor zijn oplossingen, zoals bonussen bij werk met behoud van uitkering.

Wij willen ons inzetten voor betaald werk voor diegenen die dat kunnen en willen.

Werk

Ook voor mensen voor wie betaald werk niet mogelijk is, is participatie van belang. Meer inspanning is nodig om mensen een passende tegenprestatie te laten verrichten. Op dit moment lukt het voor meer dan de helft van de betrokkenen niet. Voor ons is een verplichte tegenprestatie een middel om mensen te activeren die nu wel een uitkering ontvangen, maar verder niet participeren. Dat zij actiever worden is beter voor henzelf, hun omgeving en ook voor de samenleving. Uiteindelijk kan ook de tegenprestatie een eerste stap zijn in de richting van een betaalde baan. Wij willen voorkomen dat met name jongeren tussen de wal en het schip belanden. Daarom is extra aandacht nodig voor beschermt werk en voor jongeren die van het speciaal onderwijs komen en aansluiting zoeken bij de arbeidsmarkt.

Armoedebestrijding

Armoede is niet alleen een financieel probleem, maar vooral ook een zaak van niet kunnen meedoen aan de samenleving. We willen een actief armoedebeleid in Barendrecht. Ook hier geldt dat de inwoner eerst zelf verantwoordelijk is.

Een integrale aanpak met onderwijs zorg en welzijn is nodig. En voorkomen is beter dan genezen. Goed toegankelijke en begrijpelijke informatie over de minimaregelingen zowel van de gemeente als het rijk is een basisvoorwaarde.

Mensen die afhankelijk zijn van een uitkering hebben daar over het algemeen niet voor gekozen. Ze zitten in een situatie die niemand wenst. Ze moeten met respect geholpen worden. Wij zijn voorstander van projecten met vrijwilligers voor mensen die moeite hebben met het opzetten of bijhouden van hun administratie. Hiervoor zijn bijvoorbeeld de zogenaamde schuldhulpmaatjes.

F. Eerlijke economie

In een eerlijke economie gaat het om meer dan groene energie, afvalrecycling en energiebewustzijn. Het gaat ook om een duurzame arbeidsmarkt die zich laat kenmerken door goed en nabij (vak)onderwijs waar het leren van vaardigheden hoog in het vaandel staat.

We teren behoorlijk in op onze natuurlijke reserves. De gemiddelde Nederlander ook in Barendrecht verbruikt zes keer zoveel aan grondstoffen als dat er binnen onze grenzen beschikbaar is. We zijn voorstander van stimulering van alternatieve energiebronnen voor zowel woningen als bedrijven en het isoleren van woningen in onze gemeente.

Wij zetten daarom in om zoveel mogelijk woningen binnen onze gemeente duurzaam te maken.

Een eerlijke economie betekent ook dat mensen moeten kunnen profiteren van een goed economisch klimaat en dat iedereen de kans krijgt om met zijn talenten een eerlijk inkomen te verdienen. Maar het betekent ook dat we rekening houden met leefbaarheid en de leefomgeving. Ondernemers gaan dan ook niet alleen voor eigen winst, maar ze werken waar dat kan samen met onderwijsinstellingen en overheden. In een eerlijke economie houden we ook rekening met de andere taken die mensen naast hun werk in het leven hebben, zoals vrijwilligerswerk, mantelzorg of andere zorgtaken.

Vakonderwijs

Onderwijs is de basis en leidend voor duurzame ontwikkelingen in de (kennis)economie. Nederland is steeds meer een kennisland. Om dit zo te houden, verder te ontwikkelen en te exporteren is het broodnodig dat ondernemers, onderwijs en overheid met elkaar optrekken. Het vakonderwijs zoals dat op de Focus beroepsacademie en EduDelta gegeven wordt, speelt in de economische ontwikkeling van Barendrecht e.o. een belangrijke rol. Zij moet daarom optimale aandacht krijgen.

Daar waar door bezuinigingen het aanbod, praktijk gerichte ervaring vermindert, spant de gemeente zich in om met ondernemingen en instellingen en de gemeentelijke aanbestedingen compensatie hiervoor te vinden.

Mobiliteit

Van oudsher richten bedrijven zich op plekken die goed bereikbaar zijn. Voor de toekomst is het van belang dat de internetverbindingen op orde zijn. Ontwikkelingen als elektrisch fietsen, reguliere arbeid van mensen met een beperking en flexibele werktijden brengen weer andere bereikbaarheidseisen met zich mee. Denk aan snelfietspaden en passend openbaar vervoer dat ook 's morgens vroeg en 's avonds laat rijdt.

Gezonde gemeentefinanciën

Een eerlijke economie vraagt om solide overheidsfinanciën, lagere lasten en een eerlijk en overzichtelijk belastingstelsel. Een solide toekomst is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. Het grootste deel van de gemeentebegroting bestaat uit geld via de Rijksoverheid. Slechts een beperkt aandeel komt uit lokale heffingen en belastingen. In beide gevallen is er sprake van belastinggeld, opgebracht door de inwoners van de gemeente. We hebben de overtuiging dat we duurzaam moeten omgaan met de financiële middelen die voorhanden zijn. Uitgangspunten voor het financieel beleid van het CDA zijn: zorgvuldigheid, spaarzaamheid, transparantie en gematigde lokale lasten. Het OZB percentage wordt, naast de inflatiecorrectie, niet verhoogd.

Sparen en weerstandsvermogen

De hoogte van de gemeentelijke uitgaven en investeringen vormt geen doel op zich. Ze dragen bij aan een maatschappelijk doel. We leven niet in de waan van de dag. We zorgen dus ook voor voldoende weerstandsvermogen.

Transparantie

Er is niks geheim aan de uitgaven van de gemeente. Om die reden ontvangen inwoners, bijvoorbeeld bij hun OZB-aanslag, een korte weergave van de uitgaven van het vorige jaar. Declaraties van bestuurders worden op de gemeentelijke website bekendgemaakt. Op de site is ook een duidelijk overzicht te vinden van instellingen die van de gemeente subsidie ontvangen en de taken die men uitvoert.

Grondexploitatie

Het bouwen van woningen of het verkopen van grond mag niet bedoeld zijn om de begroting sluitend te krijgen. De gemeente moet een ordelijk financieel beleid voeren en geld reserveren voor te voorziene lasten van onderhoud van de openbare ruimte en herstructurering.

Ondernemerschap

Wij waarderen ondernemerschap en willen dat waar mogelijk in de verschillende bedrijfsfasen stimuleren, vooral rondom de huisvesting. Daarnaast is kennisdelen heel belangrijk in deze tijd. Startende jonge ondernemers wisselen graag kennis uit, en delen voorzieningen. Dit om kosten te drukken, contacten te onderhouden en aanvullende diensten te kunnen verlenen. Wij willen hen ondersteunen en ondernemers stimuleren om te groeien. De gemeente biedt Startups en ZZP-ers zonder werkplek in het gemeentehuis en leegstaande gebouwen van de gemeente werkruimte om met hun laptop of iPad te kunnen werken.

Zuidpolder

De Zuidpolder is een mooi natuurgebied waar veel gewandeld wordt en op andere manieren dagrecreatie plaatsvindt. Wij zijn tegenstander van

verdere bebouwing en bewoning in de Zuidpolder en voorstander van verdere ontwikkeling van deze polder als natuur- en recreatiegebied.

Vitale gemeente

De detailhandel verandert momenteel sterk en dat vraagt om een antwoord op regionaal niveau. In het toekomstig omgevingsplan wordt geregeld waar detailhandel mag plaatsvinden. Barendrecht moet aantrekkelijk blijven voor bewoners en bezoekers. Het vestigingsbeleid moet daarop gericht zijn.

Daarvoor is ruimte nodig, zowel fysiek als in de regelgeving.

Wij zetten in op een centraal centrumgebied in zowel Oost- als West Barendrecht (Centrum en Middeldijkerplein). Centrumgebieden waarin ondernemers volop mogen experimenteren om de consument belevingen en ervaringen aan te kunnen bieden. Wij zijn van mening dat detailhandel op meerdere plekken in een dorp of stad versterkend werkt voor de lokale economie. Daar waar mogelijk wordt de lokale middenstand door de gemeente versterkt in het belang van haar inwoners. Om die reden zijn wij tegenstander van het invoeren van betaald parkeren rond de Middenbaan en Carnisse Veste.

Regionale economische samenwerking

Omdat mensen zich over gemeentegrenzen heen bewegen moeten gemeenten meer de handen ineen slaan. Samenwerken maakt sterk en trekt investeerders aan. Bewoners van Barendrecht bewegen zich in de gehele regio voor hun werk, hun school en hun boodschappen. Vanwege deze aspecten, maar vooral ook om het scheppen van een optimaal economisch klimaat werken gemeenten samen in bovengemeentelijke samenwerkingsverbanden.

Belangrijk is dat gemeenten zich onderling niet verliezen in discussies over gemeenschappelijke regelingen, maar vanuit een cultuur van vertrouwen op zoek gaan naar werkbare vormen die ruimte laten aan verschil en variëteit.

Kansen benutten

Met de nieuwe omgevingswet kan de gemeente zich nadrukkelijk richten op een toekomstvisie voor de gemeente, gebaseerd op de optimale economische kansen van Barendrecht.

Betrokkenheid van inwoners en ondernemers bij het opstellen van een omgevingsvisie is vanzelfsprekend. Belangrijk is dat wij als CDA ons onderscheiden door specifiek te vragen naar belemmeringen die worden ervaren bij ondernemerschap, en dit terugkoppelen aan het beleid waar dat aangepast kan worden.

In Barendrecht kennen we een lange traditie van land- en tuinbouw. De producten uit heel ons land en ver daarbuiten worden via de in Barendrecht gevestigde Greenery wereldwijd geëxporteerd en zijn befaamd om hun kwaliteit. Onze land- en tuinbouw is echter ook een innovatieve sector. Wij steunen initiatieven om de productie en handel te vernieuwen zodat de sector nog duurzamer, gezonder en concurrerender wordt.

G. Duurzaamheid

Om een duurzame toekomst te realiseren is in Barendrecht inzet nodig op 4 belangrijke pijlers, te weten: Participatie, mobiliteit & bereikbaarheid, wonen & leven en energie.

In een eerlijke en duurzame economie nemen groene energie, afvalrecycling en energiebewustzijn een belangrijke plaats in. CDA-Barendrecht vindt het belangrijk vast te houden aan de doelstelling van onze gemeente om in 2030 een CO2 neutrale gemeente te zijn.

Een duurzame toekomst vraagt om een forse investering en inspanning in de economie en infrastructuur van ons Barendrecht. Naast opwekking van duurzame energie verdient ook het beperken van het gebruik van (fossiele) energie de aandacht.

Energietransitie

Energietransitie is de omslag naar een lager energiegebruik, opgewekt met hernieuwbare energie. Nederland loopt ver achter op de doelstellingen voor duurzame energie en behoort tot de hekkensluiters in de EU. Fossiele brandstoffen zoals aardolie, aardgas en kolen zorgen nu nog voor ongeveer 95 procent van ons energieverbruik. Maar 5 procent van het energieverbruik wordt opgewekt met hernieuwbare, duurzame energie. Een probleem dat ook op lokaal niveau aangepakt moet worden.

‘De wereld mooier achterlaten dan dat we haar aantreffen’, ofwel goed rentmeesterschap vormt de kern van de CDA-visie op energietransitie. Wij zijn van vroeger uit de partij van het maatschappelijk initiatief door de bewoners zelf. Met de verantwoordelijkheden die daarbij horen. Ook op het gebied van energietransitie is lokaal maatwerk de sleutel.

De meerwaarde vanuit het CDA-gedachtegoed is om vanuit de samenleving zelf - via gedrag, houding en acceptatie - de energietransitie op gang te brengen, in plaats van dit van bovenaf aan de samenleving op te leggen. Door de verantwoordelijkheid en uitvoering zo laag mogelijk in de samenleving terug te leggen, is er meer draagvlak voor. Dit willen wij nadrukkelijk samen oppakken met de provincies en waterschappen om in de regio de verbindingen met de inwoners en het bedrijfsleven te leggen.

In het najaar van 2014 is op initiatief van CDA-Barendrecht een start gemaakt met het duurzaam energiebeleid. Met instemming van de voltallige raad is het duurzame energiebeleid door het college uitgewerkt in het ‘uitvoeringsprogramma - duurzaam energiebeleid Barendrecht’.

In de komende periode wil we het uitvoeringsprogramma herijken.

Circulaire economie

De gemeente zet zich in om de herbruikbaarheid van producten en grondstoffen te maximaliseren in plaats van deze producten te vernietigen aan het einde van de levensduur. Dit wordt op 2 manieren bereikt. Via de biologische kringloop, waarin de reststoffen na gebruik weer veilig kunnen terugvloeien naar de natuur. En een technische kringloop, waarbij de product(onderdelen) zo zijn ontworpen, dat deze opnieuw gebruikt kunnen worden.

De gemeente heeft hierbij niet alleen een voorbeeldfunctie, maar bevordert ook actief de circulaire economie bij burgers en bedrijven, zodat de economische waarde van producten en grondstoffen zo veel mogelijk behouden blijft aan het einde van de levensduur.

Op dit moment ontstaan er diverse initiatieven in de AGF sector om op een creatieve manier waarde te creëren uit het AGF afval in plaats van deze te verbranden of vergisten.

Nieuw Reijerwaard

Het is de ambitie van het CDA om van Nieuw Reijerwaard het meest duurzame bedrijventerrein van Europa te maken voor de agro food sector. De inspanning zijn er niet alleen op gericht de AGF te versterken en verbreden, maar ook om hoogwaardige kennis naar ons gebied te halen om ook continue te kunnen innoveren.

Dankzij het hoge ambitieniveau ten aanzien van duurzaamheid, staat Nieuw Reijerwaard in de belangstelling, omdat het voor bedrijven belangrijk is, dat zij zich op dit punt te kunnen onderscheiden.

Van onderop

Om de doelstelling te bereiken willen wij dat de gemeente initiatieven van bewoners, instellingen en ondernemers stimuleert en hen de ruimte biedt.

Het goede voorbeeld

De gemeente heeft een voorbeeldrol als het gaat om een duurzame economie. Daarnaast geeft de gemeente goede voorlichting.

Aanbestedingsbeleid

Wij vinden dat in het aanbestedingsbeleid rekening gehouden wordt met duurzaamheidsaspecten zoals alternatieve vormen van duurzame energie of beperken van het gebruik van energie.

Duurzaamheidlening

Voor het verduurzamen van je huis en van bijvoorbeeld (sport)kantines en verengingsgebouwen worden de mogelijkheden voor een duurzaamheidlening vergroot. Elke Barendrechter kan aanspraak maken op een duurzaamheidlening van de gemeente. De gemeente stimuleert het gebruik ervan.

Duurzame mobiliteit en bereikbaarheid

De verduurzaming van onze vervoersbehoefte is de komende jaren sterk in ontwikkeling.

Door meer elektrisch rijden worden minder fossiele brandstoffen verbruikt en wordt de lucht schoner. Daarnaast wordt het steeds belangrijker dat verschillende vervoerstromen, zoals de fiets, het openbaar vervoer en de auto, goed gefaciliteerd worden. Wij vinden dat de fiets en openbaar vervoer een goed alternatief moet vormen voor de auto om zich te verplaatsen in de regio als wel in Barendrecht. Wij zijn voorstander van de invoering van hybride bussen die zoveel mogelijk op elektriciteit rijden. Dat geeft een lager energiegebruik, beduidend minder uitlaatgassen en minder stank- en geluidsoverlast voor de directe omgeving.

Fiets

Wij vinden dat er meer snelfietspaden moeten komen. Dit kan door aanpassing van bestaande fietspaden en aanleg van nieuwe snelfietspaden. Het provinciaal fietspad dat deel uit maakt van de doorgaande fietsverbinding tussen Hoekse Waard en Rotterdam voldoet niet meer aan de hedendaagse eisen en is toe aan groot onderhoud. Dit fietspad moet geschikt gemaakt worden voor hedendaags fietsverkeer.

Er dienen snel laadstations voor fietsen te komen op plekken waar mensen veel verblijven, zoals in de grotere winkelcentra en bij het theater.

Wij zijn voorstander van meer openbare en overdekte en bewaakte fietsenstallingen.

Auto

Versnel de uitrol van laadpalen in de gemeente tegen zo laag mogelijke kosten, voor groene en schone mobiliteit.

Openbaar vervoer

Het openbaar vervoer moet optimaal benut worden. Een betere benutting helpt bij het betaalbaar maken van het openbaar vervoer en dus meer vervoersmogelijkheden.

Wij vinden dat reizen buiten de spijttijden moet worden gestimuleerd en dat er ruimere mogelijkheden moeten komen van vrij-reizen voor doelgroepen, zoals ouderen en sociale minima.

Wij willen dat het openbaar vervoer ook 's morgens vroeg en 's avonds laat en in het weekend rijdt.

Het NS-station moet bereikbaar zijn met het openbaar vervoer, ook vanuit Carnisselande.

Wonen & leven

Ook van de Barendrechtse verwachten wij dat zij een bijdrage leveren aan een duurzame toekomst. Dit gaat niet vanzelf en de gemeente heeft een belangrijke rol in de voorlichting die het energiebewustzijn en recyclebewustzijn vergroot.

Daarnaast vinden we dat er heldere duurzaamheidsdoelen gesteld moeten als het gaat om bouwen en recyclen.

Bouwen en renoveren

Bij nieuwbouwprojecten willen wij dat er duurzaam wordt gebouwd, zoals het mogelijk maken van duurzame energieprojecten in bestemmingsplannen, de nul-op-de-meterwoningen door geen of verlaging van bouwleges te vragen bij duurzame investeringen.

Bij bestaande bouw kunnen samen met (woningbouw)coöperaties de sociale huurwoningen, scholen, (sport)kantines en verenigingsgebouwen energiezuiniger worden gemaakt.

Oudere woningen in privé-eigendom zeker ook Rijks- en Gemeentelijke monumenten willen we behouden. Voor deze specifieke doelgroep is het moeilijk om te voldoen aan de duurzaamheidseisen. Wij willen dat voor deze specifieke groep maatwerk wordt geboden na een duurzaamheidsverkenning.

Beperken van het energieverbruik

Wij willen dat we in Barendrecht alle woningen, bedrijven en gebouwen voor het jaar 2035 duurzaam isoleren, buurt voor buurt en straat voor straat. Isolatie van gebouwen is namelijk een van de meest effectieve manieren om de uitstoot van CO₂ terug te dringen. Wij willen binnen vijf jaar het maatschappelijk vastgoed, zoals de gemeentelijke kantoren, zwembaden, scholen en sporthallen, verduurzamen, waardoor ze voldoen aan de bepalingen van de wet milieubeheer.

Afval

De gemeente is verantwoordelijk voor het inzamelen van afval. In de overeenkomst met de inzamelaar wordt gestreefd naar zo veel mogelijk recycling van afvalproducten. De reststroom die overblijft wordt bij voorkeur gebruikt om energie op te wekken.

Het streven moet zijn: 1) voorkomen van afval, 2) hergebruik en 3) recycling. De gemeente stimuleert en faciliteert dat inwoners hun afval gescheiden kunnen afvoeren. Wij hanteren het principe 'de vervuiler betaalt'. Ook hier doen wij een beroep op de eigen verantwoordelijkheid."

Terugdringen "grijze" energie

Fossiele brandstoffen zoals aardolie, aardgas en kolen zorgen nu nog voor ongeveer 95 procent van ons energieverbruik. Nu nog wordt er in Barendrecht volop verwarmd en gekookt op deze 'grijze' energie. De overgang van grijze- naar groene energie noemen we de energietransitie.

De energietransitie is de omslag van energie uit fossiele brandstoffen naar energie die is opgewekt uit duurzame bronnen zoals zon, wind of aardwarmte of het is de restwarmte van bijvoorbeeld bedrijven uit de agro-industrie.

In Barendrecht willen we dat er meer hernieuwbare duurzame (groene) energie wordt gebruikt.

Gasloos

Wij willen dat er afspraken worden gemaakt met de netbeheerders, waarin wordt vastgelegd dat het (gas)net wordt verduurzaamd of vervangen (vooral in nieuwbouwprojecten).

Energieparticipatie

Wij willen het ontstaan van een regionale energiecoöperaties stimuleren. Zoals een vereniging voor collectief bezit van zonnepanelen. Bij voorkeur hebben de omwonenden daar zelf profijt van, bijvoorbeeld door een lagere energierekening of een jaarlijkse investering in de lokale gemeenschap.

Windenergie

De politiek en de samenleving moeten niet alles op alles zetten om windenergie te realiseren. Het kan ook met bijvoorbeeld zonne-energie of via aardwarmte. Als windturbines te belastend zijn voor een leefomgeving is het aan de politiek om ook deze alternatieve schone energievormen een kans te geven.

Warmtenet

Wij vinden dat er onderzoek moet komen van de aanleg van een vrij toegankelijk warmtenet en dat als dit mogelijk is dit moet worden versneld.

Onderzoeken naar de mogelijke toepasbaarheid van andere alternatieve vormen van opwekking van duurzame energie, zoals geothermie voorrang moet krijgen.

Geen CO2-opslag in Barendrecht

We waren, zijn en blijven tegen ondergrondse opslag van CO2 in Barendrecht.